

Pensioen Update

Juli 2023

English
information on
pages 2, 8, 9,
11, 12

stichting pensioenfonds Avery Dennison

Lees alles over het
nieuwe pensioenstelsel
en wat dit voor u
betekent, op pagina 6

Read all about the
Netherlands' new pension
system and what it means
for you, on page 8

Van de voorzitter

Welkom bij de nieuwste editie van onze pensioenkrant. Hierin presenteren we zoals gebruikelijk ons 'verkort jaarverslag', waarin we verslag doen van het afgelopen jaar. Ook brengen we u op de hoogte van enkele belangrijke stappen die het Pensioenfonds Avery Dennison in 2023 heeft gezet.

In het verkort jaarverslag wordt speciale aandacht besteed aan de financiële positie van het fonds. In 2021 eindigden we het jaar met een beleidsdekkingsgraad van 130,4%. Eind 2022 was deze gestegen naar 133,7%. De actuele dekkingsgraad liet een daling zien: van 132,6% naar 124,1%. Dit was niet alleen het gevolg van negatieve beleggingsresultaten, maar ook van het toekennen van toeslagen. In 2022 hebben we, gelet op de financiële middelen van het fonds, namelijk besloten om per 1 januari 2023 gedeeltelijke toeslagen toe te kennen. De toegekende toeslag voor de actieve deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers was 11,83%.

In 2022 stonden er nog flink wat andere onderwerpen op de agenda, zoals het nieuwe pensioenstelsel en de gevolgen daarvan. Uiterlijk op 1 januari 2028 moet het fonds overgaan op een nieuw pensioensysteem. Hoe dit er precies uit gaat zien, zal voornamelijk worden bepaald door de sociale partners. Het pensioenfonds moet er vooral voor zorgen dat tijdig aan de Wet toekomst pensioenen (Wtp) wordt voldaan, wat een uitdagende taak is.

Komend jaar zal het bestuur zich natuurlijk nog verder beraden over de beleidsconsequenties van de nieuwe wetgeving voor het fonds. Wij zullen, zoals altijd, de belangen van alle betrokkenen daarbij steeds evenwichtig afwegen. Hoe het nieuwe pensioenstelsel de deelnemers en gepensioneerden precies gaat raken, weten we op dit moment nog niet. Zodra er meer duidelijkheid is, informeren wij u hierover. Meer over het nieuwe pensioenstelsel leest u op pagina 6.

Tot slot besteden we in deze uitgave aandacht aan een onderwerp dat ons na aan het hart ligt: maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB).

Wilt u na het lezen van deze PensioenUpdate graag meer informatie? Dan nodigen wij u van harte uit om aanwezig te zijn op onze jaarvergadering op maandag 4 september, zie pagina 3.

Ik wens u een heerlijke zomer toe!
Huib van Gijn, Voorzitter pensioenfonds. ■

Jaarverslag 2022

Hoe staat het pensioenvermogen ervoor, en is er voldoende geld voor de uit te keren pensioenen? Elk jaar moet Pensioenfonds Avery Dennison de balans opmaken – net als alle andere pensioenfondsen trouwens. Ook andere belangrijke gegevens worden vastgesteld, zoals het rendement op de beleggingen. Al deze informatie is te vinden in het jaarverslag. Hieronder een samenvatting van de belangrijkste punten.

Dekkingsgraad (en toeslagverlening)

Eind 2021 bedroeg de actuele (maand)dekkingsgraad 132,6%. Eind 2022 was deze gedaald naar 124,1%. Deze daling was niet alleen het gevolg van negatieve beleggingsresultaten, maar ook van de toekenning van voorwaardelijke toeslagen. In 2022 heeft het bestuur namelijk besloten om, gelet op de financiële middelen van het fonds, per 1 januari 2023 gedeeltelijke toeslagen toe te kennen. De toegekende toeslag voor de actieve deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers was 11,83%.

Eind 2022 was de beleidsdekkingsgraad 133,7% (2021: 130,4%).

Deze dekkingsgraad is van belang voor het beleid van het fonds, bijvoorbeeld voor het toeslagenbeleid. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden.

Beleggingsrendementen

Het jaar 2022 was een zeer matig beleggingsjaar voor het fonds. Het vooruitzicht op een sterke afzwakking van de economische groei, de torenhoge inflatie, de oorlog in de Oekraïne en toenemende spanningen tussen de VS en China vertaalden zich in negatieve rendementen op vrijwel alle beleggingscategorieën.

De totale portefeuille behaalde een rendement van -/- 27,5% (2021: 4,4%). Het benchmarkrendement bedroeg -/- 27% (2021: 2,8%).

Het pensioenfonds heeft haar vermogen ondergebracht in (institutionele) beleggingsfondsen. Op de pagina hiernaast vindt u de resultaten per beleggingscategorie.

Pensioenvermogen

Het negatieve beleggingsrendement had gevolgen voor het pensioenvermogen van het pensioenfonds. Dit vermogen bestaat uit afgedragen premies, de waardeontwikkeling van de beleggingen en de beleggingsopbrengsten en is nodig om op den duur de pensioenuitkeringen te kunnen betalen. Eind 2022 bedroeg de waarde van de beleggingsportefeuille circa 377 miljoen euro (eind 2021: 519 miljoen euro). Dit is een daling van circa 142 miljoen euro. De pensioenverplichtingen daalden in 2022 van circa 393 miljoen euro (eind 2021) naar circa 306 miljoen euro; een daling dus van circa 87 miljoen euro. De belangrijkste oorzaak daarvan was de gestegen rente.

The financial situation

2022 was a moderate investment year for our pension fund. For example, the actual (monthly) funding level decreased from 132.6% (at the end of 2021) to 124.1%. The policy funding level rose from 130.4% (2021) to 133.7%. The policy coverage ratio is important for the fund's policy, for example for the indexation policy. The total portfolio achieved a negative return of 27.5% (2021: a positive return of 4.4%) and a negative benchmark return of 27% (2021: a positive return of 2.8%).

The negative investment return affected the pension fund's pension assets - needed to pay pension benefits over time. In 2022, the value of the investment portfolio decreased by approximately 142 million euros. Pension liabilities decreased by approximately 87 million euros. The main reason for this was the increased discount rate: from 0.6% (end of 2021) to 2.57% (end of 2022). This discount rate is the interest rate at which pension funds must value their liabilities. If the interest

rate is higher, the mandatory calculation rules state that we need to set aside less money to pay out the accrued pensions.

Other matters that affect the level of the fund's financial result include the contributions, the pension accrual, the pension payments, the granting of supplements and the administration costs. The granting of supplements on 1 January 2023 resulted in a negative result of almost 32 million euros. **In total, the pension fund achieved a negative result of almost 54 million euros in 2022 (2021: a positive result of approximately 36 million euros).**

Annual report 2022 Avery Dennison Pension Fund online

In the annual report, the board of the Avery Dennison Pension Fund reports on important developments in the past year. You can also read more about the financial position and key figures of the Avery Dennison Pension Fund. The annual report is only available in Dutch. ■

Stijgende rente

Tijdens het verslagjaar is de rente waarmee het pensioenfonds rekt, gestegen: van 0,6% (eind 2021) naar 2,57% (eind 2022). Deze rekenrente is de rente waartegen de pensioenfonds hun verplichtingen moeten waarderen. Bij een hogere rente hoeven we volgens de verplichte rekenregels minder geld opzij te zetten om de opgebouwde pensioenen te kunnen uitbetalen.

2022	Netto Rendement	Benchmark
Totale vastrentende waarden portefeuille*	-/-35,1%	-/-34,4%
Obligaties opkomende markten	-/-2,8%	-/-5,9%
Wereldwijd aandelen	-/-18,9%	-/-17,9%
Aandelen opkomende landen	-/-19,8%	-/-14,9%
Beursgenoteerd vastgoed	-/-19,5%	-/-20%
Grondstoffen (verkocht in 2022)	9,7%	8,7%
Totale portefeuille	-/-27,5%	-/-27%

* Exclusief obligaties opkomende markten.

Financieel resultaat 2022

Naast de beleggingsresultaten en de hoogte van de rekenrente zijn er nog andere zaken die de hoogte van het financieel resultaat van het fonds beïnvloeden. Denk hierbij aan de premies, de pensioenopbouw, de pensioenuitkeringen, de toeslagverlening en de uitvoeringskosten. De toeslagverlening per 1 januari 2022 zorgde voor een negatief resultaat van circa 32 miljoen euro. In

totaal behaalde het pensioenfonds in 2022 een negatief resultaat van circa 54 miljoen euro (2021: een positief resultaat van ongeveer 36 miljoen euro). ■

Komt u ook op onze jaarvergadering?

Op maandag 4 september a.s. is de jaarvergadering van het Pensioenfonds Avery Dennison. Als (gewezen) deelnemer of gepensioneerd krijgt u dan een verdere toelichting op de resultaten en het beleid. U bent van harte welkom!

Maandag 4 september - aanvang 16.00 uur
Avery Dennison - Willem Einthovenstraat 11,
2342 BH Oegstgeest

Het gedetailleerde jaarverslag met jaarrekening kunt u hier downloaden:
www.pensioenfondsaverydennison.nl ■

“Er bestaat helaas geen glazen bol”

18 augustus is een mijlpaal voor Frank Steeman: dan neemt hij afscheid van het bestuur van Avery Dennison Pensioenfonds, waaraan hij achttien jaar lang een bijdrage leverde. In dit artikel vertelt hij onder meer over zijn motivatie, lessen uit crises, belangrijke veranderingen in de pensioensector en zijn toekomstplannen.

Welke functies heb je bij Avery Dennison vervuld?

“Ik ben in 1990 bij Avery Dennison begonnen in de logistiek, en daarna overgestapt naar IT. Daarbij heb ik negen jaar in de Centrale Ondernemingsraad gezeten, waarvan de laatste drie jaar als voorzitter. In 2005 ben ik namens de collega's toegetreden tot het bestuur van het pensioenfonds.”

Waarom heb je je destijds kandidaat gesteld?

“Enerzijds was er de drang om mijzelf te ontwikkelen en meer dingen te doen dan alleen wat je hoeft te doen. Anderzijds was er het besef dat het bestuurswerk in een pensioenfonds belangrijk is: het bedrijf heeft er veel belang bij dat de positie wordt opgevuld met een werknemer, maar het is ook van betekenis voor de mensen om je heen, je collega's. Je doet het er niet voor de grap bij: er zit een groot verantwoordelijkheidselement in, dat spreekt mij aan.”

Had het pensioenfonds altijd al je interesse?

“Pensioen is een geldkwestie, of beloningskwestie. Het heeft me altijd al gefascineerd hoe dit werkt in het leven en in de samenleving. Van het juridische aspect wist ik niet zoveel, maar die kennis is in de loop der jaren gegroeid. Ik had er van begin af aan wel voldoende kaas van gegeten om mijn bestuurswerk goed te kunnen doen.”

Waar ben je het meest trots op?

“Op de dekkingsgraad van het pensioenfonds, die we al die tijd met ups en downs boven de 100% hebben kunnen houden. Ook ben ik erg trots op de Pensioen Pro Award die we in 2021 wonnen als ‘beste kleine pensioenfonds van Nederland’ – een jaarlijkse onderscheiding van Het Financieel Dagblad en Pensioen Pro

(platform voor pensioenprofessionals). De jury noemde ons een ‘klein maar solide pensioenfonds dat onverstoort op eigen benen blijft staan, en dat met een dekkingsgraad waar menig groter fonds jaloers op mag zijn.’ Dat was een mooie waardering voor al het werk dat je doet.”

Wat waren de dieptepunten?

“De financiële crisis van 2008 was echt een drama. De beurzen stortten in en we moesten alle zeilen bijzetten. De belangrijkste vraag was hoe we onze investeringen zodanig konden beschermen dat we het hoofd boven water zouden houden. We hebben toen onder meer geld uit de investeringen apart gezet in een geldfonds. Zo daalden onze investeringen niet net zo hard als de beurzen. Toen we dit geld weer wilden investeren, was er een volgende uitdaging: wat is het juiste moment daarvoor? Dat weet je natuurlijk nooit. Toch hebben we het goed gedaan. We hebben geen geld verloren, maar we zijn er ook niet meteen rijk van geworden. Het tweede dieptepunt was de covid-crisis en de crash daaromheen. Dat was echter van een hele andere orde: daar kwam voor het pensioenfonds geen financiële restschade uit voort.”

Welke lessen heb je uit deze crises geleerd?

“De crisis in 2008 leerde mij dat je respect moet hebben voor de beurzen, voor de financiële wereld. Ook is mij in achttien jaar duidelijk geworden dat niemand weet, ook de experts in de sector niet, wat de goede momenten zijn om in beleggingen te stappen. Er bestaat geen glazen bol. Deze crisis heeft mij laten beseffen dat wat jij als bestuur doet, een groot effect kan hebben. Het is cruciaal dat een bestuur goede procedures vaststelt die met allerlei omstandigheden rekening houden. Tijdens de covid-crisis waren onze procedures bijvoorbeeld zodanig goed dat onze kritische processen gewoon konden doorgaan.”

Welke les heb je nog meer geleerd?

“Dat een pensioenfonds hooggekwalificeerde adviseurs nodig heeft die doen wat ze beloven. En dat het dus erg belangrijk is dat je de juiste adviseurs kiest.”

Welke belangrijkste veranderingen heb je gezien in de pensioensector?

“Allereerst de enorme stijging van het kapitaal waarmee je als bestuur werkt: van honderd miljoen zijn we naar zo'n vijfhonderd miljoen gegaan; een verviervoudiging. Een grote verantwoordelijk-

“Pensioenzaken worden niet vanzelf geregeld; er moeten continu besluiten worden genomen die invloed hebben op jou en al je collega's.”

heid dus. Wat samenhangt met zoveel vermogen, is dat De Nederlandsche Bank en de AFM er bovenop zitten om zeker te weten dat het goed gaat. De hoeveelheid bestuurlijk werk is daardoor verdubbeld, zonder dat het je extra oplevert. Anderzijds houdt dit de kwaliteit van de instituties hoog.

Ten tweede: het denken over Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). In de beginjaren was dit vooral iets waar je weinig mee kon en wat vooral geld kostte. Nu is de gedachte dat het inderdaad geld kost, maar uiteindelijk ook extra oplevert. Er is een balans in het voordeel van maatschappelijk verantwoord beleggen. Tegelijkertijd is het een must: je kunt er niet omheen, gezien de klimaatverandering, en je wilt natuurlijk niet beleggen in bedrijven die bijvoorbeeld frauderen. Daarbij is er natuurlijk de druk vanuit de Europese Unie, die een voorloper in MVB is en de agenda van de wereld op dit terrein bepaalt. De enorme groei van informatie-technologie helpt pensioenfondsen om de juiste keuzes te maken; in 2005 bestond die nog niet.”

Hoe heeft het bestuurswerk jou gevormd?

“Dat is lastig te zeggen, maar de ervaring die ik in mijn bestuurlijke werk heb opgedaan, kan ik uitstekend gebruiken in mijn functie als IT project manager: het werken met externe partijen, het besturen van projecten, het continu rapporteren en communiceren met alle belanghebbenden zijn allemaal onderdeel van mijn ‘gewone’ werk.”

Zijn er zaken waar je spijt van hebt?

“Ik heb nergens spijt van. Wel is het zo dat je als pensioenfondsbestuurder goed voorbereid moet zijn op de punten waarover je besluiten moet nemen. En dat betekent veel werk, vaak op zondag en in de avonden. Dit is mij altijd gelukt, maar het vraagt ook veel van je familieleden. Hooguit heb ik soms iets te laat opgepakt. Als bestuurder kun je misschien wel eens hopen dat moeilijke problemen vanzelf weggaan, maar afwachten werkt helaas meestal niet.”

Wat zijn de grootste uitdagingen voor de toekomst van het pensioenfonds?

“Een grote uitdaging is natuurlijk de transitie naar een heel nieuw pensioenstelsel, maar daar zijn we op voorbereid. De juiste organisatie is opgetuigd, met goede mensen, en een prima planning.”

Welke boodschap heb je voor je collega's?

“Pensioenzaken worden niet vanzelf geregeld; er moeten continu besluiten worden genomen die invloed hebben op jou en al je collega's. Zorg er dus voor dat je vertegenwoordigd bent bij het nemen van die besluiten. Met mijn vertrek komen alle werknemersbelangen in de bekwame handen van collega Eveline Megchelse en een externe bestuurder namens de werknemers (zie kadertekst ‘Nieuw bestuurslid’ op pag. 11). Toch pleit ik ervoor dat er bij de verkiezingen over drie jaar weer een werknemer naar voren treedt. Ook een tip voor de deelnemers: houd de vinger aan de pols, volg welke keuzes de werkgever en de COR maken in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.”

Hoe kijk je terug?

“Ik heb dit bestuurswerk achttien jaar kunnen doen dankzij de goede sfeer en samenwerking met mijn collega-bestuurders. We zijn het niet altijd eens geweest met elkaar. Maar het is altijd een open en waardevolle discussie geweest.”

Waarom stop je, en wat ga je doen?

“Ik stop per 18 augustus, omdat ik me wil voorbereiden op mijn mogelijke pensionering over 2,5 jaar ongeveer. Ik sluit niet uit dat ik wel weer iets anders oppak. Voor de ondernemingsraad bijvoorbeeld, of voor een visitatiecommissie. Maar ik ga zeker ook wat meer genieten van het leven.”

Bestuur bedankt Frank Steeman

Graag wil het bestuur een dankwoord uitspreken aan onze scheidende secretaris en vicevoorzitter, Frank Steeman. Frank heeft in de afgelopen achttien jaar veel betekend voor het pensioenfonds, onder meer in zijn rol als voorzitter van de beleggingsadviescommissie. We zijn Frank zeer erkentelijk voor zijn kritische blik, zijn inbreng op vele uiteenlopende terreinen en zijn verbondenheid met zijn ‘achterban’, de deelnemers van het fonds. Frank, hartelijk dank voor je onvermoeibare en altijd constructieve inzet en niet te vergeten: de prettige samenwerking! ■

Een nieuw pensioenstelsel, wat betekent dit voor u?

Op dinsdag 30 mei heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen (Wtp). De nieuwe pensioenwet gaat in op 1 juli 2023: dan begint de 'transitiefase'. Op uiterlijk 1 januari 2028 moeten alle pensioenregelingen aan de nieuwe regels voldoen.

Een nieuwe pensioenregeling?

In het nieuwe stelsel gaan de deelnemers van het pensioenfonds over van een uitkeringsregeling naar een premieregeling. Even over het verschil:

- In een **uitkeringsregeling** staat de hoogte van de toekomstige uitkering in beginsel vast.
- Bij een **premieregeling** staat vast hoeveel geld (premie) u en uw werkgever in uw pensioen stoppen. Dit spreken vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers met elkaar af. Als deelnemer ziet u dan hoe hoog de inleg in uw pensioen is en hoe het bedrag groeit. Dit is uw persoonlijke pensioenvermogen.

Wat betekent dit voor u?

Als het goed gaat met de economie, dan gaat het pensioen nu soms niet omhoog. De nieuwe regels zorgen ervoor dat het pensioen meebeweegt: als het goed gaat met de economie, kan uw pensioen sneller omhoog. Gaat het economisch slechter? Dan kan het pensioen ook omlaaggaan. De nieuwe regels zorgen er wel voor dat de bewegingen minder worden als u (bijna) met pensioen bent. Het pensioen van een jongere werknemer heeft immers meer tijd om tegenvallers in de beleggingen op te vangen dan dat van oudere werknemers.

Invaren

Door de stelselwijziging worden alle pensioenregelingen in Nederland aangepast. Belangrijk te weten is dat een wijziging van de pensioenregeling alleen gevolgen heeft voor de toekomstige pensioenopbouw. Het pensioen uit de oude pensioenregeling gaat via een interne collectieve waardeoverdracht mee naar de nieuwe pensioenregeling. We noemen dit invaren.

Wat betekent dit voor u?

Invaren betekent dat de nieuwe regels ook gaan gelden voor het pensioen dat is opgebouwd tot de datum dat de nieuwe pensioenregeling ingaat. De hoogte van dit deel van uw pensioen hangt in de toekomst dan ook af van de ontwikkeling van de financiële markten.

De werkgever en de COR doen een verzoek tot invaren. Een pensioenfonds heeft een zelfstandige rol bij het toetsen van zo'n verzoek, maar kan deze toets alleen uitvoeren nádat sociale

partners een verzoek tot invaren hebben gedaan. Een pensioenfonds kan niet zelfstandig besluiten tot invaren.

Wat gebeurt er in 2023?

Pensioenregeling

Voorlopig blijft uw huidige pensioenregeling gelden. De werkgever, de Centrale Ondernemingsraad (COR) en het pensioenfonds zijn al enige tijd een toekomstige pensioenregeling aan het voorbereiden die aan de Wet toekomst pensioenen voldoet. Uiterlijk 1 januari 2025 zullen zij de nieuwe pensioenregeling vaststellen. Dit is in de wet geregeld. Daarna duurt het nog even tot de nieuwe regeling van kracht is.

Wat merkt u hiervan?

Op dit moment verandert er niets. Zodra er meer duidelijkheid is over de gevolgen voor uw pensioen, informeren wij u daar uiteraard over.

Stuurgroep

Er is een Stuurgroep opgericht waarin bovengenoemde partijen met elkaar overleggen. De Stuurgroep vertegenwoordigt de belangen van de verschillende doelgroepen.

Deze personen zitten in de Stuurgroep:

Naam	Namens
Raymond van de Berg	Werkgever
Carline van Deuren	Werkgever
John Turk	COR
Sebastiaan Aelberts	COR
Edwin Voskuilen	Pensioenfonds
Frank Steeman	Pensioenfonds

Hoorrecht voor oud-deelnemers van het pensioenfonds

Voor verenigingen van gepensioneerden en/of gewezen deelnemers van pensioenfondsen geldt er een wettelijk hoorrecht. Zij krijgen zo de mogelijkheid om hun stem te laten horen over het voorstel hoe de huidige pensioenen worden omgezet naar de nieuwe regels. De verenigingen moeten wel aan een aantal voorwaarden voldoen.

Wat merkt u hiervan?

Op dit moment is er nog geen vereniging van gepensioneerden en/of gewezen deelnemers van Avery Dennison Pensioenfonds. Als deze is opgericht, laten wij dit zo snel mogelijk aan de betrokkenen weten.

Keuzebegeleiding

Als deelnemer moet u binnen de pensioenregeling weloverwogen keuzes kunnen maken. Pensioenfonds zijn daarom verplicht om keuzebegeleiding aan te bieden in de vorm van een (digitale) keuzeomgeving. Deze omgeving moet deelnemers helpen om keuzes te maken die passen bij hun financiële doelstellingen en situatie. Vooral bij de combinaties van keuzes zijn de gevolgen in het nieuwe pensioenstelsel namelijk groter. Hoe de keuzebegeleiding er voor ons pensioenfonds uit gaat zien, zijn we op dit moment aan het verkennen. Zo nodig zullen we onze deelnemers hierbij betrekken.

Onderzoek risicohouding

In het huidige pensioenstelsel stelt het bestuur van ons pensioenfonds iedere drie jaar het strategisch beleggingsbeleid vast. Leidend hierbij zijn de doelstellingen en de risicohouding van het pensioenfonds. Met het onderzoeken van de risicohouding geeft het pensioenfondsbestuur rekenschap over hoeveel risico pensioenfondsdeelnemers willen en kunnen lopen. Dit past bij het beleggen in het belang van de deelnemers en gepensioneerden.

In het vernieuwde pensioenstelsel is de mate waarin de deelnemers beleggingsrisico nemen straks direct van invloed op de (verwachte) hoogte van en schommelingen in hun pensioen-uitkering. Het is daarom van belang dat de beleggingsrisico's die deelnemers krijgen toebedeeld op basis van de premieregeling, passen bij de risico's die ze willen en kunnen lopen. Het bepalen van de risicohouding van de deelnemers en gepensioneerden wordt dus ook belangrijker.

Wat merkt u hiervan?

Later dit jaar ontvangen alle deelnemers en gepensioneerden een vragenlijst waarin zij kunnen aangeven welk beleggingsrisico zij willen én kunnen nemen. Dit wordt ook wel het risicopreferentieonderzoek genoemd.

Het bestuur verwerkt de resultaten van dit onderzoek in het beleggingsbeleid dat hoort bij de nieuwe pensioenregeling. Een dergelijk onderzoek is niet nieuw. Ons pensioenfonds heeft zo'n onderzoek ook in 2014 gedaan. In de toekomst moeten we het risicopreferentieonderzoek iedere vijf jaar herhalen.

Meer informatie over het nieuwe pensioenstelsel?

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft een nieuwe website met informatie over het nieuwe pensioenstelsel en de overgang ernaar toe ('transitie'). Op www.onsnieuwepensioen.nl vindt u actuele informatie over het nieuwe pensioenstelsel.

Extra keuzerecht bij ingang pensioen: bedrag ineens

In de toekomst kunt u naar verwachting maximaal 10% van de waarde van uw opgebouwde ouderdomspensioen in één keer ontvangen als u met pensioen gaat. Dit wordt een wettelijk recht. Alle pensioenuitvoerders moeten dit aanbieden. Eerst zou dit vanaf 1 juli 2023 al mogelijk zijn, maar het kabinet heeft dit uitgesteld naar op zijn vroegst 1 januari 2024. Het is nog niet zeker of deze datum wordt gehaald.

Andere keuzemogelijkheden die nu al mogelijk zijn bij de ingang van uw pensioen:

- een uitruil tussen ouderdomspensioen en partnerpensioen;
- de pensioeningsdatum vervroegen of uitstellen;
- het zogenoemde hoog-laagpensioen (start met een hoger pensioen, later een lager pensioen). ■

A new pension system; what does it mean for you?

On Tuesday 30 May, the Senate approved the bill for the Future of Pensions Act (Wet toekomst pensioen, Wtp). The new pension law will take effect on 1 July 2023: at that time the 'transition phase' will begin. All pension plans must comply with the new rules by 1 January 2028 at the latest.

A new pension plan?

Under the new system, pension fund members will move from a benefit scheme to a contribution scheme. Here is a brief overview of the difference:

- In a **benefit scheme**, the amount of future benefits is, in principle, fixed.
- In a **contribution scheme**, the amount of money (contribution) you and your employer put into your pension is fixed. Employer and employee representatives agree on this together. As a member, you see the amount deposited into your pension and how the amount grows. This is your personal pension capital.

What does this mean for you?

When the economy is doing well, sometimes your pension does not increase. The new rules ensure that the pension moves with you: if the economy is doing well, your pension can increase faster. Is the economy worsening? Then, the pension can also decrease. The new rules ensure that there are less movements when you are (almost) retired. After all, the pension of a younger worker has more time to absorb investment setbacks than that of older workers.

Easing in

Due to the system change, all pension plans in the Netherlands will be adjusted. It is important to know that a change in the pension scheme only affects future pension accrual. The pension from the old pension scheme will be transferred to the new pension scheme via an internal collective value transfer. We call this easing in.

What does this mean for you?

Easing in means that the new rules will also apply to the pension accrued up to the date that the new pension plan takes effect. Therefore, the amount of this portion of your pension will depend on future developments in the financial market.

The employer and the central works council (COR) submit a request to ease in. A pension fund has an independent role when reviewing such a request, but can only conduct an assessment once the

social partners have submitted a request to ease in. A pension fund cannot decide to ease in independently.

What will happen in 2023?

Pension plan

For now, your current pension scheme will remain in place. The employer, the COR and the pension fund have been preparing for a future pension plan that complies with the New Pension Agreement for some time. They will adopt the new pension plan no later than 1 January 2025. This is outlined in the legislation. Thereafter, it will take some time before the new scheme is in place.

What will you notice?

Nothing is changing at the moment. Of course, once there is more clarity regarding the impact on your pension, we will inform you.

Steering Committee

A Steering Committee has been established in which the above-mentioned parties consult with each other. The Steering Committee represents the interests of the various target groups.

The Steering Committee consists of:

Name:	On behalf of:
Raymond van de Berg	Employer
Carline van Deuren	Employer
John Turk	COR
Sebastiaan Aelberts	COR
Edwin Voskuilen	Pension fund
Frank Steeman	Pension fund

Right of former pension fund members to be heard

For pensioner and/or former participant associations of pension funds, there is a legal right to be heard. This gives them an opportunity to voice their opinions on the proposal regarding how current pensions will be converted to the new rules. However, the associations must comply with a number of conditions.

What will you notice?

Currently, there is no pensioner and/or former participant association at Stichting Pensioenfonds Avery Dennison. If one is established, we will notify those affected as soon as possible.

Choice guidance

As a participant, you must be able to make informed choices within the pension scheme. Therefore, pension funds are obligated to offer choice guidance in the form of a (digital) Choice platform. This environment should help participants make choices that match their financial goals and situation. After all, the implications in the new pension system are greater, especially in relation to choice combinations. We are currently exploring what choice guidance will look like for our pension fund. If needed, we will involve our participants in this process.

Risk attitude study

In the current pension system, the Pension Fund Board establishes the strategic investment policy every three years. The objectives and risk attitude of the pension fund are leading in this process. When examining its risk attitude, the Pension Fund Board considers how much risk pension fund members are willing and able to accept. This aligns with the goal to invest in the interests of participants and pensioners

In the new pension system, the level of investment risk taken by members will soon have a direct impact on the (expected) level and fluctuations of their pension benefits. Therefore, it is important that investment risks, allocated to members on the basis of the pension scheme, match the risks they are willing and able to take. Determining the risk attitude of members and pensioners thus becomes more important.

What will you notice?

Later this year, all members and pensioners will receive a questionnaire in which they can indicate the investment risk they are willing and able to take. This is also called the risk preference survey.

The Board will incorporate the results of this study into the investment policy associated with the new pension plan. This is not a new type of survey. Our pension fund conducted a similar survey in 2014. In the future, we will conduct a risk preference survey every five years.

More information about the new pension system?

The Ministry of Social Affairs and Employment (SZW) has a new website with information about the new pension system and the transition to it. At www.onsnieuwepensioen.nl you will find up to date information about the new pension system.

Additional right of choice at the start of retirement: lump sum

In the future, you are expected to be able to receive up to 10% of the value of your accrued retirement pension as a lump sum upon retirement. This will be a legal right. All pension providers must offer this. Initially, this was to be possible as early as 1 July 2023. However, the Cabinet has postponed this to 1 January 2024 at the earliest. It is not yet clear whether this date will be met.

Other choices that are already available when you start your retirement:

- An exchange between retirement pension and partners' pension;
- Advancing or postponing the retirement date;
- A high low pension (start with a higher pension, then later a lower pension). ■

Maatschappelijk verantwoord beleggen: waar staan we nu?

Stichting Pensioenfonds Avery Dennison hanteert een beleid van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). We kijken dus niet alleen naar de financiële aspecten van de beleggingen, maar ook of de bedrijven waarin we beleggen, goed omgaan met mens en milieu. Het fonds heeft hiervoor in 2018 het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen convenant (IMVB-convenant) ondertekend.

Wat is het huidige beleid?

Het pensioenfonds heeft het vermogensbeheer uitbesteed. We hebben geen directe invloed op de beleggingen omdat hoofdzakelijk in beleggingsfondsen wordt belegd. Wat we wel doen, is het MVB-beleid vormgeven door de fondsmanagers zorgvuldig te selecteren en regelmatig te beoordelen. Zo hanteert het pensioenfonds als uitgangspunt dat de fondsmanagers de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) hebben ondertekend en dat zij de dialoog aangaan met de bedrijven waarin wordt belegd. De fondsmanagers nemen factoren op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur ('corporate governance') mee in het beleggingsproces. Zij kunnen ook gesprekken aangaan met bedrijven en actief gebruikmaken van stemrechten.

Uitsluitingen

De fondsmanagers kunnen daarnaast bedrijven uitsluiten met een ESG-screening. ESG staat voor Ecologische (Environment), Sociale en bestuurscriteria (Governance): een ESG-screening is een manier om het risico voor beleggers te beperken én een methode om fondsen af te stemmen op de doelstellingen en ethische motivaties van beleggers.

Per 1 januari 2013 geldt er een wettelijk verbod op het investeren in clustermunitie. De aangestelde fondsmanagers hanteren een bredere definitie en sluiten bedrijven uit die controversiële wapens (waaronder clustermunitie) produceren of verhandelen. Binnen het wereldwijde aandelenfonds 'ontwikkelde markten' waarin ons pensioenfonds belegt, zijn ook beleggingen in de tabaksindustrie uitgesloten.

Klimaat

In 2021 heeft het fonds het thema klimaatverandering verder uitgewerkt. Het bestuur heeft ervoor gekozen om een CO₂-reductiedoelstelling in de aandelenportefeuille te verankeren en hiervoor gebruik te maken van een EU-klimaatbenchmark. In 2022 zijn goede resultaten behaald om de duurzaamheidskenmerken van de portefeuille te verbeteren. De beleggingen in 'aandelen ontwikkelde markten' zijn overgeheveld naar een beleggingsfonds dat belegt in lijn met de doelen van het 1,5-gradenscenario van het klimaatakkoord van Parijs. De blootstelling aan CO₂-uitstoot daalde hierdoor in één klap aanzienlijk. Daarnaast heeft het bestuur in 2023 belangrijke stappen gezet omtrent vergroening van de vastgoedbeleggingen en het opnemen van Green Bonds in de portefeuille – obligaties waarvan de opbrengst wordt gebruikt voor (her)financiering van projecten die bijdragen aan het klimaat of het milieu.

Meer informatie op de website:

U vindt het Beleid maatschappelijk verantwoord beleggen op de website: www.pensioenfondsaverydennison.nl, onder Downloads.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Sinds 10 maart 2021 moeten pensioenfondsenvoldoen aan een nieuwe Europese verordening met informatieverplichtingen over duurzame beleggingen, de zogenoemde Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De SFDR komt voort uit het actieplan van de Europese Commissie voor de financiering van een duurzame economie. De SFDR brengt met zich mee dat pensioenfondsenvanvullende informatie over duurzaamheid in het beleggingsproces op hun website moeten zetten. Zie hiervoor: www.pensioenfondsaverydennison.nl, onder Downloads. ■

Nieuw VO-lid: Maarten Eddes

Het bestuur van het pensioenfonds heeft onlangs een nieuw lid van het Verantwoordingsorgaan (VO) benoemd: Maarten Eddes is nu de vertegenwoordiger van de werkgever in het VO en neemt de plaats in van Rob de Koning. Maarten is in het dagelijks leven werkzaam als EMEA Diversity, Equity and Inclusion Leader bij de werkgever. Sabrina van Heijningen heeft de rol van voorzitter van het VO op zich genomen.

In het VO van het Pensioenfonds Avery Dennison zijn de deelnemers, de gepensioneerden en aangesloten werkgever(s) vertegenwoordigd. Het orgaan heeft een belangrijke rol binnen het pensioenfonds: het adviseert het bestuur vooraf over punten waarover zij advies-gerechtigd is, en beoordeelt jaarlijks achteraf of het bestuur goed gehandeld heeft. Dit oordeel, dat schriftelijk wordt vastgelegd, is steeds deel van het jaarrapport van het fonds. Hierin wordt beschreven wat men vindt van de samenwerking met het bestuur, het uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het Verantwoordingsorgaan heeft in bepaalde gevallen het recht om advies te geven. Dit gaat om onderwerpen die wettelijk zijn vastgelegd, zoals het beloningsbeleid, de samenstelling en hoogte van de pensioenpremie-componenten en de communicatie met de deelnemers. Daarnaast adviseert het VO over de interne klachten- en geschillenprocedure en over zaken als liquidatie, fusie of splitsing van het fonds. Het orgaan voert bovendien de dialoog met het bestuur over maatschappelijk verantwoord beleggen. Ook adviseert zij over zaken die met de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel te maken hebben. ■

Nieuw bestuurslid

Eind 2022 heeft het pensioenfonds een oproep gedaan aan de actieve deelnemers om zich verkiesbaar te stellen voor het bestuur. Er kwam een zetel beschikbaar doordat de termijn van Frank Steeman afliep. Frank stelde zich niet herkiesbaar voor een nieuwe termijn. Helaas heeft er zich geen geschikte kandidaat gemeld. Volgens de statuten van het fonds benoemt het bestuur in dat geval een externe (professionele) bestuurder. De werving hiervoor is reeds gestart en de benoeming zal binnenkort plaatsvinden. We houden u op de hoogte: na de benoeming zal een nieuwsbericht op de website worden geplaatst. ■

New board member

In late 2022, the pension fund issued a call to active members to stand for election to the board. A seat became available as Frank Steeman's term expired. Frank did not stand for re-election for a new term. Unfortunately, no suitable candidate came forward. According to the fund's bylaws, in that case the board will appoint an external (professional) board member. Recruitment for this has already started and the appointment will take place soon. We will keep you informed: a news item will be posted on the website after the appointment. ■

Heeft u al ingelogd op Mijn pensioen?

Mijn pensioen is uw persoonlijke beveiligde omgeving op www.pensioenfondsaverydennison.nl. Al veel collega's namen een kijkje en ze zijn enthousiast over de mogelijkheden!

Afhankelijk van uw situatie kunt u in Mijn pensioen bijvoorbeeld:

- Uw pensioengegevens inzien;
- Veranderingen aan ons doorgeven;
- Al uw digitale post over uw pensioen bekijken, bijvoorbeeld uw pensioenoverzicht;
- Zien welke veranderingen in uw leven effect hebben op uw pensioen;
- Uw toekomstige uitgaven en inkomsten berekenen.

Ook in het Engels

Het pensioenportaal, de website én alle correspondentie zijn in het Nederlands beschikbaar, maar ook in het Engels.

Wat is het verschil tussen mijnpensioenoverzicht.nl en Mijn pensioen?

Op www.mijnpensioenoverzicht.nl krijg je een totaaloverzicht van je pensioen bij verschillende pensioenfondsen en -verzekeraars, inclusief je AOW-pensioen. Mijn pensioen is je beveiligde persoonlijke omgeving bij ons pensioenfonds. ■

Have you logged into My Pension yet?

My pension is your personal secure environment at www.pensioenfondsaverydennison.nl. Already many colleagues took a look and they are excited about the possibilities!

Depending on your situation, in My Pension you can, for example:

- View your pension information;
- Communicate changes to us;
- View all your digital mail about your pension, such as your pension statement;
- See what changes in your life will affect your retirement;
- Calculate your future expenses and income.

Also in English

The pension portal, the website and all correspondence are available in Dutch, but also in English. **Would you like to receive all correspondence in English?** Then log on to the pension portal and make this choice! If you visit the website, switch to English first and then go to My pension. ■

Pensioen Update

Juli
2023

Meer over het pensioenfonds

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website: www.pensioenfondsaverydennison.nl. U kunt vanaf de website alle documenten van het fonds die voor u relevant zijn, rechtstreeks downloaden.

Helpdesk pensioenfonds

Bel ons gerust als u vragen heeft:
013 462 12 32. U bereikt ons maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur.

U kunt ons ook een e-mail sturen:
pensioenfondsaverydennison@achmea.nl.
Of stel uw vraag via Contact op www.pensioenfondsaverydennison.nl

U kunt ook schrijven naar:
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Postbus 90170
5000 LM Tilburg

stichting pensioenfonds Avery Dennison

Redactie Pensioen Update
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Disclaimer

Deze uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Desondanks is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onvolledig of onjuist is. Stichting Pensioenfonds Avery Dennison aanvaardt hiervoor geen enkele aansprakelijkheid.

This publication has been written with utmost care. However, it is possible that published information is incomplete or incorrect. Stichting Pensioenfonds Avery Dennison does not accept any liability for this.

